

۸ جون ۲۰۲۶

United Nations Assistance Mission in Afghanistan

گزارش مختصر جورجیت گانیون، معاون نماینده خاص سرمنشی برای افغانستان، به شورای امنیت سازمان ملل متحد نیویارک، ۸ جون ۲۰۲۶ [طوریکه ارائه شد]

آقای رئیس،

طی هفته‌های گذشته، در سراسر افغانستان، به مناطق دورافتاده، ولایت‌های شمالی و مناطق مرزی شرقی سفر کردم. در جریان این دیدارها، پیام واحد و مداومی را از مردم افغانستان شنیدم؛ از بازگشت کنندگان، صاحبان کسب‌وکار، خانواده‌های آسیب دیده ناشی از زلزله و درگیری‌ها، جوامع روستائی و شهری، و نیز از زنان و دختران. همه بر فشار فزاینده‌ای که با آن روبه‌رو هستند، تأکید کردند؛ چه این فشارها ماهیت بشردوستانه یا اقتصادی داشتند، و یا مرتبط با وضعیت حقوق بشر بودند.

در ظاهر، افغانستان تحت ادارهٔ مقامات برحال کماکان باثبات به نظر می‌رسد. کنترل قلمرو و اداری کشور تحکیم شده و هیچ چالش مسلحانه یا سیاسی قابل‌توجهی در برابر حاکمیت آنان وجود ندارد. مقامات برحال نیز مهم‌ترین دستاورد خود را برقراری صلح و امنیت در سراسر کشور عنوان می‌کنند.

باوجود آن، سناریوهای بلندمدت افغانستان تا حد زیادی به عوامل داخلی در ساختار حکومتداری مقامات برحال بستگی دارد، به ویژه به تنش‌ها میان سیاست‌های ایدیولوژیکی که بار سنگینی را بر دوش مردم افغانستان تحمیل می‌کنند و رویکردهای نسبتاً عمل‌گرایانه‌ای که تاکنون به تداوم و پایداری این نظام کمک کرده است.

در حال حاضر، آنچه مشاهده می‌شود افزایش فرایند کنترل مقامات برحال است، بدون آن که چشم‌انداز روشنی برای آن قابل تصور باشد.

در چنین فضایی که با افزایش خطرات و عدم قطعیت همراه است، می‌خواهم روی پنج حوزهٔ به هم مرتبط تأکید نمایم: شرایط سیاسی و اقتصادی؛ وضعیت زنان و دختران؛ تحولات گسترده‌تر حقوق بشری؛ وضعیت منطقه؛ و اهمیت تداوم تعامل منسجم و هماهنگ جامعهٔ بین‌المللی.

آقای رئیس،

شاخص‌های کلان اقتصادی نشان‌دهنده عناصری از ثبات نسبی هستند؛ رشد اقتصادی به صورت مطلق مثبت بوده است، برخی سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت در بخش زیرساخت‌ها انجام شده، ثبات مالی حفظ گردیده و بسیج و جمع‌آوری عواید دولتی بهبود یافته است؛ این در حالی است که چالش‌هایی همچون تحریم‌ها، تنش‌های گسترده‌تر منطقه‌ای و بسته‌ماندن مرز شرقی از ماه اکتوبر سال گذشته نیز وجود داشته‌اند. این ثبات نسبی همچنین زمینه را برای اتخاذ اقدامات مثبتی مانند موفقیت چشمگیر در نزدیک شدن به ریشه‌کن ساختن کامل کشت خشخاش، فراهم کرده است.

۸ جون ۲۰۲۶

با این حال، خطرات مهمی نیز وجود دارند که شکنندگی تلاش‌های کنونی برای ثبات اقتصادی را آشکار ساخته و می‌توانند پیامدهای سیاسی جدی به همراه داشته باشند. مهم‌ترین این چالش‌ها دموگرافیک می‌باشند. بازگشت گسترده مهاجرین از کشورهای همسایه موجب افزایش ناگهانی جمعیت شده است. از سال ۲۰۲۳ تاکنون، نزدیک به ۵٫۹ میلیون نفر به افغانستان بازگشته‌اند که این رقم معادل بیش از ده درصد افزایش جمعیت است.

پیش‌بینی می‌شود که تا ۲۰۲۸، ۲ میلیون افغان دیگر در سال جاری به کشور بازگردند که بسیاری از آنان دارای‌های محدود و چشم‌انداز اندکی برای تأمین معیشت خواهند داشت. این افراد به جوامع و اقتصادی باز می‌گردند که توانایی جذب و ادغام کامل آنان را ندارد. همان‌گونه که بانک جهانی گزارش داده است، مردم افغانستان در واقع از نظر اقتصادی روزبه‌روز فقیرتر می‌شوند.

به‌منظور کمک به کاهش این فشارها، ما بار دیگر بر درخواست سرمنشی تأکید می‌کنیم که از تمامی کشورهای که اتباع افغانستان را به افغانستان باز می‌گردانند، می‌خواهد که به تعهدات بین‌المللی خود در زمینه حمایت و حفاظت، به شمول رعایت اصل عدم بازگرداندن اجباری، پایبند باشند و اطمینان حاصل کنند که بازگشت‌ها به‌صورت داوطلبانه، مصئون و همراه با حفظ کرامت انسانی انجام شده و با حمایت پایدار از روند ادغام مجدد بازگشت‌کنندگان در جامعه همراه می‌باشد.

افغانستان کماکان یکی از بزرگ‌ترین بحران‌های بشردوستانه جهان به شمار می‌رود. در سال ۲۰۲۶، حدود ۲۱٫۹ میلیون تن - معادل تقریباً ۴۵ درصد جمعیت کشور - به کمک‌های بشردوستانه نیاز خواهند داشت.

آقای رئیس،

ساختار دموگرافیک افغانستان نیز برای درک مسیر آینده این کشور نقش اساسی دارد. بیش از نیمی از جمعیت را افراد زیر ۲۵ سال تشکیل می‌دهد.

این نسل در زمانی به سن بزرگسالی می‌رسند که فرصت‌ها - به ویژه برای دختران، و به‌طور فزاینده‌ای برای پسران نیز - به شدت محدود است. بسیاری از آنان به دنبال آینده‌ای در خارج از کشور هستند.

در این میان، عوامل اقتصادی نیز نقش دارند: فرصت‌های محدود شغلی، کاهش درآمد خانوارها و افزایش رقابت برای دسترسی به مشاغل اندک، به ویژه در مناطق شهری که از قبل تحت فشار ناشی از افزایش جمعیت بازگشت‌کنندگان قرار داشته‌اند.

همچنین فشارهای زیست‌محیطی وجود دارد: افغانستان کماکان با شرایط خشکسالی طولانی‌مدت، کمبود آب و تخریب ایکوسیستم مواجه است. این عوامل معیشت‌های زراعتی - که منبع اصلی درآمد بیش از ۷۰ درصد جمعیت است - را تضعیف کرده و موجب تشدید فشار و نارضایتی در مناطق روستایی شده‌اند.

تراکم و تداوم این رویکردها، خطرات موجود را چند برابر می‌سازد و شرایطی را به میان می‌آورد که می‌تواند به افزایش مهاجرت، انزوای اجتماعی، سیاسی و اقتصادی، افزایش ناامنی و احتمال گرایش به افراط‌گرایی منجر شود.

آقای رئیس،

در خصوص وضعیت زنان و دختران افغان، باید به‌طور بسیار روشن سخن گفت. آنچه شاهد آن هستیم، محدودیت‌های شدید و رو به افزایش است - اعمال آسیب‌های نظام‌مند و ساختاری که پیامدهای بلندمدت و نسلی برای کل جامعه افغانستان به همراه دارد.

۸ جون ۲۰۲۶

تخمین زده می‌شود که ۳،۸ میلیون دختر بین سنین ۷ تا ۱۸ سال از آموزش محروم هستند، که شامل بیش از ۲،۶ میلیون دختر نوجوان می‌شود. هر سال، حدود ۲۵۰ هزار دختر دیگر به‌طور دائمی از مسیرهای آموزش متوسطه محروم می‌شوند و این امر منجر به شکل‌گیری نسلی می‌گردد که استعداد و ظرفیت شان از دست رفته‌است.

این موضوع پیامدهایی بسیار فراتر از حوزه آموزش دارد.

تحلیل‌های اخیر یونیسف به وضاحت نشان می‌دهد که محدودیت‌های اعمال شده بر آموزش زنان و مشارکت آنان در نیروی کار، هم‌اکنون نیز هزینه‌هایی بر اقتصاد افغانستان تحمیل کرده و توسعه بلندمدت اقتصادی کشور را تضعیف می‌کند.

سکتورهای مانند صحت و آموزش با کاهش تعداد متخصصان زن واجد شرایط مواجه هستند و برآوردها حاکی از آن است که تا سال ۲۰۳۰ بیش از ۲۵ هزار نیروی کار مسلکی از دست خواهد رفت.

این وضعیت به‌طور مستقیم بر ارائه خدمات تأثیر می‌گذارد؛ دسترسی مردم افغانستان، به ویژه زنان و کودکان، به خدمات صحتی را کاهش می‌دهد و پیامدهای سلامت مادران و کودکان را وخیم‌تر می‌سازد.

این هزینه، چه انسانی و چه مالی، تنها با گذشت زمان تشدید یافته و افزایش می‌یابد. راه‌حل مستلزم آن است که مقامات برحال محدودیت‌های اعمال شده بر آموزش و اشتغال زنان و دختران را پایان دهند؛ اقدامی که به نفع تمامی مردم افغانستان خواهد بود - و همچنین می‌تواند از آغاز فصل تازه‌ای در روابط افغانستان با جامعه بین‌المللی حمایت کند.

در این خصوص، ادامه محرومیت کارکنان داخلی زن سازمان ملل متحد از ورود به اماکن این سازمان، هر روز یادآور پیامدهای زیان‌بار محدودیت‌ها بر زنان افغانستان در سراسر کشور است.

بار دیگر از مقامات برحال می‌خواهیم که محدودیت‌ها علیه زنان و دختران را لغو کنند، به شمول محدودیت‌هایی که دسترسی کارکنان داخلی زن سازمان ملل متحد به اماکن ما را تحت تأثیر قرار می‌دهد؛ امری که نقض منشور سازمان ملل متحد محسوب می‌شود.

همچنین ما روندهای گسترده‌تری را در زمینه تضعیف حقوق بشر مشاهده می‌کنیم که نیازمند توجه بیشتری هستند.

فرمان اخیر شماره ۱۸ در خصوص تفریق زوجین، اصول بنیادین کنوانسیون منع هر نوع تبعیض علیه زنان و همچنین حقوق کودکان را نقض می‌کند. این فرمان از جمله تازه‌ترین موارد در مجموعه‌ای از فرامین و اقداماتی است که به نهادینه‌سازی سیستمی کمک می‌کند که به‌طور فزاینده‌ای از تعهدات بین‌المللی حقوق بشری افغانستان فاصله می‌گیرد. این موارد همچنین شامل گزارش‌های اخیر در باره بازداشت حدود ۳۰ زن در هرات توسط محتسبین اداره امر به معروف و نهی از منکر و نیروهای پولیس مقامات برحال به اتهام عدم رعایت حجاب مورد نظر طالبان می‌باشد.

بازداشت‌های اخیر خبرنگاران و بسته شدن برخی رسانه‌ها، کاهش آزادی بیان و تداوم محدود شدن فضای مدنی را برجسته می‌سازد.

آقای رئیس،

با ادامه بسته ماندن مرزها، حوادث امنیتی و پیام‌های نظامی، روابط میان افغانستان و پاکستان کماکان متشنج باقی مانده است.

پیامدهای این وضعیت فوری است، همان‌گونه که در گزارش سرمنشی سازمان ملل متحد نیز تشریح شده است: بسته بودن مرزها جریان تجارت را مختل می‌کند، دسترسی به بازارها را کاهش می‌دهد و هزینه کالاها را افزایش می‌بخشد.

۸ جون ۲۰۲۶

این وضعیت همچنین عملیات‌های بشردوستانه را با مانع مواجه ساخته و دسترسی به جمعیت‌های آسیب‌پذیر را محدود می‌کند.

تلفات افراد ملکی ناشی از حوادث فرامرزی، آن‌گونه که در گزارش سرمنشی سازمان ملل متحد و گزارش‌های یوناما ثبت شده است، پیامدهای انسانی این درگیری را برجسته می‌سازد. در هر دو سوی مرز، افراد ملکی بهای اختلافات سیاسی را که باید از طریق دیپلماتیک حل و فصل شوند، می‌پردازند.

یوناما بار دیگر خواستار تلاش‌های پایدار برای کاهش تنش و برقرار آتش‌بس پایدار، توافق بر سر بازگشائی گذرگاه‌های مرزی – به ویژه برای کمک‌های بشردوستانه – و گفت‌وگوی مسالمت‌آمیز برای حل اختلافات، به شمول بحث روی ادامه حضور گروه‌های تروریستی در خاک افغانستان، مطابق گزارش تیم نظارت بر تحریم‌ها، می‌باشد.

ما از تلاش‌های جاری کشورهای عضو برای کاهش تنش‌ها و گشودن مسیرهای گفت‌وگو میان پاکستان و مقامات برحال استقبال می‌کنیم.

آقای رئیس،

در خصوص تلاش‌های یوناما برای هدایت یک روند سیاسی که به وضعیت نهایی تعریف‌شده در قطعنامه ۲۷۲۱ سال ۲۰۲۳ شورای امنیت منتج شود، بار دیگر تأکید می‌کنم که تعامل به معنای تأیید رژیم کنونی نیست. این تعامل برای آگاهی از وضعیت موجود، تسهیل گفت‌وگو و حمایت بهتر از مردم افغانستان ضروری است. این امر همچنین به توانایی برای نظارت، مهار، رسیدگی و کاهش خطرات متوجه جامعه بین‌المللی کمک می‌کند.

در سراسر افغانستان، در دفتر مرکزی و هشت دفتر ساحوی آن در کشور، یوناما و سیستم سازمان ملل متحد کماکان با حضور فعال به فعالیت خود ادامه می‌دهد – با جوامع و مردم افغانستان به صورت روزانه در تعامل است، از کمک‌های بشردوستانه و حمایت از نیازهای اساسی پشتیبانی می‌کند، و تحولات سیاسی و حقوق بشری جاری را در ساحه رصد، گزارش و در صورت نیاز برای رسیدگی به آن‌ها اقدام می‌نماید.

یوناما همچنین به‌طور مستمر با مقامات برحال در سراسر کشور در ارتباط است. به رغم این که تفاوت‌های قابل توجه وجود دارد، کانال‌های گفت‌وگو کماکان باز و صریح است.

روند دوحه، چارچوب فعلی برای انجام گفت‌وگوها پیرامون مسائل کلیدی سیاسی است: چارچوب چندجانبه که بازیگران بین‌المللی و منطقه‌ای را گرد هم می‌آورد تا تعامل ساختار یافته‌ای با مقامات برحال در راستای دستیابی به وضعیت نهایی مورد تأیید شورای امنیت داشته باشند – افغانستانی در صلح با خود و همسایگانش، کاملاً مدغم در جامعه بین‌المللی، و پایبند به تعهدات بین‌المللی خود به نفع مردم افغانستان.

سه سال پس از نخستین نشست نمایندگان خاص در امور افغانستان، پیشرفت‌هایی در زمینه یک رویکرد جامع حاصل شده است که در خدمت مردم افغانستان بوده و از اهداف جامعه بین‌المللی حمایت می‌کند. با این حال، همان‌گونه که در گزارش سرمنشی نیز تأکید شده است، به اقدامات بیشتری نیاز می‌باشد. ما بار دیگر بر تقاضای سرمنشی از شرکت‌کنندگان در روند دوحه تأکید می‌کنیم که به تداوم تعامل در این رویکرد جامع پایبند بمانند؛ رویکردی که از ادغام مجدد نهائی افغانستان در جامعه بین‌المللی حمایت می‌کند.

مقامات برحال ترغیب می‌شوند که یک میکانیزم منظم برای تعامل بیشتر با یوناما در خصوص این رویکرد ایجاد کنند. کشورهای عضو نیز باید در تعاملات خود با مقامات برحال، همچنان با وضاحت تأکید کنند که ادغام مجدد افغانستان در جامعه بین‌المللی از طریق گام‌های عملی، متوازن و مبتنی بر همکاری که منتج به اعتمادسازی می‌شود و هدف آن حل مسائل

۸ جون ۲۰۲۶

اساسی است که مانع از ادغام مجدد افغانستان در نظام بین‌المللی می‌گردد، به شمول ضرورت پایبندی به تعهدات بین‌المللی، امکان پذیر است.

یوناما همچنان در تحقق وضعیت نهایی مورد تایید این شورا برای افغانستان متعهد باقی می‌ماند. گفت‌وگوی مستمر و پیوسته، همراه با تعامل اصول‌محور و عمل‌گرایانه، حتی در مواردی که پیشرفت به سوی این وضعیت نهایی تدریجی باشد، امری ضرورت است. با صبر استراتژیک، دیپلماسی منسجم و هماهنگ، و گفت‌وگوی باز، می‌توان پیشرفت‌هایی را در راستای حمایت کامل از مردم افغانستان به دست آورد.

تشکر از شما.

ختم گزارش